

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podstawą systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest wolność nauczania, prezentowania poglądów, twórczości artystycznej, badań naukowych i ogłaszania ich wyników oraz autonomia uczelni.”,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Członek wspólnoty uczelni, w którego ocenie doszło do naruszenia wolności, o których mowa w ust. 1, może wnieść skargę do uczelnianej komisji odwoławczej, o której mowa w art. 52a ust. 1.”;
- 2) w art. 11 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, tradycję narodową, umacnianie zasad demokracji i poszanowanie aksjologicznych podstaw ustroju państwa polskiego oraz praw człowieka;”;
- 3) w art. 28 w ust. 1 po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) wskazywanie kandydata do specjalnej komisji odwoławczej, o której mowa w art. 341a ust. 1;”;
- 4) w art. 52 po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Rektor nie może odmówić udzielenia zgody na zorganizowanie zgromadzenia lub zakazać zgromadzenia, jeżeli odmowa lub zakaz mogłyby skutkować naruszeniem wolności, o których mowa w art. 3 ust. 1.

3b. W przypadku odmowy udzielenia zgody na zorganizowanie zgromadzenia lub zakazu zgromadzenia, służy skarga do uczelnianej komisji odwoławczej, o której mowa w art. 52a ust. 1.”;
- 5) w dziale II w rozdziale 1 po art. 52 dodaje się art. 52a–52c w brzmieniu:

„Art. 52a. 1. Uczelnianą komisję odwoławczą powołuje senat.

2. W skład uczelnianej komisji odwoławczej wchodzi 7 członków będących nauczycielami akademickimi zatrudnionymi w uczelni posiadającymi co najmniej stopień doktora, którzy w możliwie równomiernym stopniu reprezentują dziedziny nauki i dziedzinę sztuki, w których uczelnia prowadzi kształcenie lub działalność naukową.

3. Kadencja uczelnianej komisji odwoławczej trwa 3 lata.

4. Pracami uczelnianej komisji odwoławczej kieruje jej przewodniczący, którego wybierają ze swojego grona i odwołują członkowie komisji.

Art. 52b. 1. Uczelniana komisja odwoławcza rozpatruje skargi, o których mowa w art. 3 ust. 1a i art. 52 ust. 3a, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

2. Uczelniana komisja odwoławcza, w drodze decyzji, w przypadku:

- 1) skargi na naruszenie wolności, o której mowa w art. 3 ust. 1a – stwierdza, czy doszło do naruszenia, a w przypadku stwierdzenia naruszenia zobowiązuje rektora do podjęcia działań w celu wyeliminowania tego naruszenia;
- 2) skargi na decyzję rektora, o której mowa w art. 52 ust. 3a – utrzymuje w mocy decyzję rektora albo ją zmienia.

3. Uczelniana komisja odwoławcza podejmuje decyzje większością głosów w obecności połowy jej składu.

4. Od decyzji uczelnianej komisji odwoławczej przysługuje odwołanie do specjalnej komisji odwoławczej, o której mowa w art. 341a ust. 1, w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

5. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1, uczelniana komisja odwoławcza nie rozpatrzyła skargi, członek wspólnoty uczelni lub organizator zgromadzenia mogą wnieść skargę do specjalnej komisji odwoławczej, o której mowa w art. 341a ust. 1, w terminie 14 dni od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1.

6. Do postępowania przed uczelnianą komisją odwoławczą stosuje się odpowiednio przepisy Kpa.

Art. 52c. Uczelniana komisja odwoławcza może przetwarzać wszelkie informacje, w tym dane osobowe, w zakresie niezbędnym do realizacji swoich zadań.”;

- 6) w dziale IX po art. 341 dodaje się art. 341a–341d w brzmieniu:

„Art. 341a. 1. Przy RGNiSW działa specjalna komisja odwoławcza, która rozpatruje odwołania, o których mowa w art. 52b ust. 4, i skargi, o których mowa w art. 52b ust. 5.

2. W skład specjalnej komisji odwoławczej wchodzi 7 członków:

- 1) 3 wskazanych przez RGNiSW będących nauczycielami akademickimi posiadającymi co najmniej stopień doktora;
- 2) 1 wskazany przez PSRP będący studentem;
- 3) 1 wskazany przez KRD będący doktorantem;
- 4) 2 wskazanych przez ministra spośród kandydatów wskazanych przez senaty lub z własnej inicjatywy, będących nauczycielami akademickimi posiadającymi co najmniej stopień doktora.

3. Kadencja specjalnej komisji odwoławczej trwa 3 lata i rozpoczyna się w dniu 1 stycznia.

4. Pracami specjalnej komisji odwoławczej kieruje jej przewodniczący, którego wybierają ze swojego grona i odwołują członkowie komisji.

5. Obsługę specjalnej komisji odwoławczej zapewnia urząd obsługujący ministra.

Art. 341b. 1. Członkiem specjalnej komisji odwoławczej może być osoba, która:

- 1) ma nieposzlakowaną opinię i przestrzega zasad etyki naukowej;
 - 2) spełnia wymagania, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1–5.
2. Członkostwa w specjalnej komisji odwoławczej nie można łączyć z:
- 1) pełnieniem funkcji organu jednoosobowego podmiotu systemu szkolnictwa wyższego i nauki;
 - 2) pełnieniem funkcji rzecznika dyscyplinarnego, o którym mowa w:
 - a) art. 277 ust. 1 i 2,
 - b) art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk oraz funkcji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 113 ust. 2 tej ustawy,
 - c) art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych;
 - 3) członkostwem w komisji dyscyplinarnej, o której mowa w:
 - a) art. 278 ust. 1,
 - b) art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk,
 - c) art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.
- Art. 341c. 1. Specjalna komisja odwoławcza rozpatruje odwołanie albo skargę w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.
2. Specjalna komisja odwoławcza podejmuje decyzję większością głosów w obecności połowy jej składu.

3. Specjalna komisja odwoławcza w przypadku:

- 1) odwołania, o którym mowa w art. 52b ust. 4 – utrzymuje w mocy decyzję uczelnianej komisji odwoławczej albo ją uchyla;
- 2) skargi, o której mowa w art. 52b ust. 5 – utrzymuje w mocy decyzję rektora albo ją zmienia.

4. Na decyzję specjalnej komisji odwoławczej służy skarga do sądu administracyjnego.

5. Do postępowania przed specjalną komisją odwoławczą stosuje się odpowiednio przepisy Kpa.

Art. 341d. Specjalna komisja odwoławcza może przetwarzać wszelkie informacje, w tym dane osobowe, w zakresie niezbędnym do realizacji swoich zadań.”;

7) w art. 403 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) członkom specjalnej komisji odwoławczej – za udział w posiedzeniu komisji;”.

Art. 2. Senaty uczelni powołają uczelniane komisje odwoławcze w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. 1. Tworzy się specjalną komisję odwoławczą przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

2. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, Krajowa Reprezentacja Doktorantów i minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki wskażą członków specjalnej komisji odwoławczej, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, w liczbie wskazanej w art. 341a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1.

3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zwoła pierwsze posiedzenie specjalnej komisji odwoławczej oraz poprowadzi to posiedzenie do czasu wyboru przewodniczącego tej komisji.

4. Pierwsza kadencja specjalnej komisji odwoławczej kończy się z dniem 31 grudnia 2026 r.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia.